

Skall den svage bära dubbel börda?

En funktionshindrad eller svårt sjuk har ofta inte bara att bära bördan av sin situation. Under små ekonomiska omständigheter tvingas han också leva på en låg levnadsnivå. Till yttermera visso drabbas han dessutom av extra utgifter för tjänster som hänger samman med hans behov av service och omvårdnad.

Inom handikapprörelsen hävdas principen att människor inte skall ha extra kostnader på grund av funktionshinder. Man skall kunna leva under samma ekonomiska förutsättningar som alla andra. De kostnader och hjälpbehov som följer av funktionshindret skall solidariskt betalas av alla medborgare över skattsedeln.

Men så är det inte. I betänkandet "Avgifter inom handikappområdet" som f n är ute på remiss, bekräftas att kostnader för vård och omsorg tar ett allt större utrymme i enskilda funktionshindrades ekonomier.

Kraftiga avgiftshöjningar har under senaste åren drabbat ett flertal för funktionshindrade viktiga samhällsområden. Det gäller t ex såväl öppen som sluten hälso-

och sjukvård, läkemedel, hjälpmedel, tolktjänst, tandvård, hemtjänst och färdtjänst. I de flesta fall har höjningarna betydligt överskridit konsumentprisernas utveckling. Det finns t o m exempel på kommuner som tar betalt för tjänster som på grund av personalbrist inte utförts. Såväl staten som landsting och kommuner har i allt högre grad använt avgifter för vård och omsorg som ett instrument att styra den enskildes "konsumtion" och som en ren inkomstkälla.

Till detta skall läggas den försämring på inkomstsidan som skett från 1 juli i år genom sänkning av folkpensionssandelen med 6% för förtidspensionärer med låg ATP. För dem som är totalt beroende av samhällsstöd både för sina inkomster och för vård och omsorg blir effekten dubbel, minskade inkomster och ökade utgifter.

Vad vill nu Avgiftsutredningen göra åt detta? Enmansutredaren Birgitta Rydberg drar mycket riktigt slutsatsen att det behövs särskilda insatser för att skydda vissa handikappade på områden där avgifterna ger allvarliga ekonomiska inskränkningar i möjligheten att delta i samhällslivet. Bl a föreslås ett avgiftstak för kommunala avgifter för service och omvårdnad, alternativt att avgifter nedbringas för tjänster/varor som är särskilt viktiga för eller frekvent använda av funktionshindrade.

Birgitta Rydberg avslutar en debattartikel i Dagens Nyheter med följande ord:

"Det har varit märkligt tyst om handikappolitiken den senaste tiden. Finns det något parti som idag är berett att se till att handikappades situation uppmärksammas eller är det ett ämne som bara skall tystas ned för att inte den så kallade marknaden skall få krupp av nya siffror?"

Vi får se vad som kommer ut av detta. Den gamla solidariteten sitter f n trångt till.